

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117218916
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117218916.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu X., proti žalovanému V. o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 6. februára 2020, č. k. 11Csp/198/2017-52, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 6. februára 2020 č. k. 11Csp/198/2017-52 súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 509,88 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 509,88 Eur od 18.11.2017 do zaplataenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku uplatneného úroku z omeškania žalobu zamietol a výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu vo výške 509,88 Eur 5,05 % p.a. zo sumy 56,- Eur od 15.02.2016 do zaplataenia, 5,05 % p.a. zo sumy 56,- Eur od 03.03.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 1,71 Eur od 12.05.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 4,85 Eur od 10.06.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 2,91 Eur od 20.07.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 4,85 Eur od 10.08.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 2,91 Eur od 12.09.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 4,85 Eur od 14.10.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 4,85 Eur od 14.11.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,39 Eur od 16.12.2016 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,88 Eur od 17.01.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,39 Eur od 17.02.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,39 Eur od 20.03.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 2,90 Eur od 26.04.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 14,06 Eur od 18.05.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,88 Eur od 08.06.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 2,42 Eur od 18.07.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,88 Eur od 09.08.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,88 Eur od 12.09.2017 do zaplataenia, 5,00 % p.a. zo sumy 3,88 Eur od 05.10.2017 do zaplataenia s tým, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvodil, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný ako veriteľ so žalobcom ako dlžníkom uzatvoril dňa 18.09.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 350,- Eur. Pri zákonomnom posudzovaní vychádzal z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. a dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol na základe zmluvy uzavretej dňa 18.09.2015, je vzťahom občianskoprávnym a na predmetnú zmluvu sa hľadí ako na spotrebiteľskú zmluvu. Po preskúmaní jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy vrátane dohody o plnení v splátkach uzatvorenej v rovnaký deň zistil, že zmluva obsahuje dva údaje o RPMN a to 28% v zmluve a 281,67% v dohode o plnení v splátkach uzatvorenej v rovnaký deň. Tento údaj o výške RPMN je zjavne neprimerane vysoký a nepravdivý. Z titulu

úveru 350,- Eur mal žalobca vrátiť do 12 mesiacov o 322,- Eur viac, než mu bolo vyplatené, celkové náklady žalobcu sú 92 % z vyplatenej sumy. Žalovaný uvedením dvoch rozdielnych údajov o RPMN zavádza žalobcu, nakoľko zo zmluvy nevyplýva, ktorý údaj je pravdivý. Okrem toho v časti RPMN zmluva neobsahuje vzorec na výpočet RPMN, tento je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, avšak bez uvedenia všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, čo je tiež náležitosťou zmluvy uvedenou v § 9 ods. 2 písm. j) zákona. Z predloženej zmluvy vyplýva, že v nej chýba i podstatná náležitosť uvedená v § 9 ods. 2 písm. c) - adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, pričom skutočnosť, že v úvode zmluvy je uvedený názov a adresa veriteľa, v danom kontexte nepostačuje. Zmluva o spotrebiteľskom úvere a dohoda o splátkach mali byť súčasťou jednej zmluvy, pričom žalovaný v časti individuálneho dojednaní tejto zmluvy neunesol dôkazné bremeno, a preto ju súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka označil za neplatnú. Súčasne vo vzťahu k spôsobu dojednaní týchto zmlúv a dohôd dospel k záveru, že ide o nekalú obchodnú praktiku zo strany žalovaného. Úver posúdil podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný nemal nárok na zaplatenie úroku z úveru, ani odplaty, ale len na vrátenie poskytnutého úveru. V konaní nebolo sporné, že žalobcovi bola vyplatená suma 350,- Eur a že žalobca zaplatil žalovanému 889,70 Eur. O sumu 539,70 Eur sa potom žalovaný bezdôvodne obohatil. Z týchto dôvodov žalobe o zaplatenie 509,88 Eur, ktorou je viazaný, vyhovel. Pokiaľ sa týka žalobcom uplatneného nároku na úrok z omeškania z uplatnenej sumy bezdôvodného obohatenia, dospel k záveru, že úroky z omeškania možno priznať žalobcovi iba od toho času, kedy sa dlžník, t. j. žalovaný dostal do omeškania. Pretože žalobca nepreukázal, že žalovanému doručil výzvu na plnenie, považoval za relevantné až doručenie žaloby žalovanému dňa 16.11.2017. Žalovaný dostal sa dňa 18.11.2017 do omeškania, preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 a § 10c nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z., 5% ročne zo sumy 509,88 Eur od 18.11.2017 do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku I. podal žalovaný včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal z poctivých zdrojov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 672,00 Eur s termínom splatnosti dňa 18.09.2016. Následne však dlžník požiadal v ten istý deň o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach. Spotrebiteľ sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 56,00 Eur, vždy k 09. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 09.10.2015. Podľa dohody o splátkach výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) je 281,64 %. Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa plniť v splátkach, na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. Vzorec výpočtu RPMN je jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. RPMN neabsentuje. V zmluve o spotrebiteľskom úvere je odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 98,00 Eur čo predstavuje RPMN vo výške 28,00 %. V zmluve o úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN je vo výške 24,67 %. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca dňa 18.09.2015 svojím podpisom potvrdil prevzatie formuláru Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, a skutočnosť, že sa s tlačivom oboznámil, rovnako dňa 18.09.2015 svojím podpisom bol informovaný o RPMN na samostatnom tlačive, považuje tvrdenia žalobcu týkajúce sa absenciou RPMN a Štandardných Európskych informácií o spotrebiteľskom úvere za nedôvodné.

3. Žalobca sa k odvolaniu vyjadril. Navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukazoval, že RPMN vo výške 281,64 % je v rozpore s dobrými mravmi, čo má za následok neplatnosť zmluvy o úvere v časti RPMN a v konečnom dôsledku to znamená absenciu údajov o RPMN. Ročná úroková sadzba vo výške 64 % je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pre spotrebiteľské a ostatné úvery zo splatnosťou do 1 roka bola v mesiaci 9/2015 vo výške 7,55 %. Keďže úroková sadzba vo výške 64 % prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu o viac ako 700 %, ide o neprimeranú úrokovú sadzbu v rozpore s dobrými mravmi. Poplatok za poskytnutie úveru vo výške takmer 100 % istiny poskytnutého úveru predstavuje jednoznačne neprijateľnú zmluvnú podmienku a vzhľadom na to, že žalobca mal vrátiť istinu spolu s príslušným poplatkom v lehote

jedného roka možno hovoriť s poukazom na ustanovenie § 39a Občianskeho zákonníka aj o úžernom protiplnení. V zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ (v danom prípade žalobca) nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. VOP, Sadzobník poplatkov či európske informácie, na ktoré zmluva odkazuje, nemožno považovať za individuálne dojednané, čo spôsobuje ich neprijateľnosť a v konečnom dôsledku neplatnosť. Neindividuálnosť dojednania VOP či európskych informácií vyplýva aj z toho, že neboli nikým podpísané. Tak dôležité informácie, ako sú uvedené v § 10 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorých absenciu zákon trestá bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, nemôžu byť obsiahnuté v dokumente, ktorý nie je spotrebiteľom samostatne podpísaný. V zmysle vyššie uvedeného všeobecnej obchodnej podmienky, keďže nie sú zo strany žalobcu podpísané, nemôžu byť súčasťou zmluvy o úvere.

4. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol len, že nakoľko žalobca uvádza vo svojom vyjadrení opätovne tie isté skutočnosti, považuje obsah svojho odvolania za dostačujúci.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

6. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne posúdil, keď dospel k záveru o dôvodnosti žaloby v časti o zaplatenie sumy 509,88 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 509,88 Eur od 18.11.2017 do zaplatenia.

7. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa, že sa stotožňuje najmä s vyhodnotením postupu žalovaného pri uzatváraní zmluvy o úvere a následnom uzatvorení dohody o plnení v splátkach ako nekalej obchodnej praktiky, ktorou je naplnená skutková podstata klamlivého konania podľa ustanovenia § 8 zákona o ochrane spotrebiteľov, ako skonštatovala Banková rada Národnej banky Slovenska vo svojom rozhodnutí č. F-XXX/XXXX zo 7. júna 2016. Pre posúdenie výhodnosti úveru v splátkach je totiž potrebné, aby ešte pred uzatvorením (podpísaním) zmluvy o spotrebiteľskom úvere dostal spotrebiteľ všetky predzmluvné informácie aj v rozsahu týkajúcom sa dôsledkov predpripravenej dohody o plnení v splátkach, ktorou sa zabezpečuje zmena splácania spotrebiteľského úveru z jednorazového splatenia na plnenie vo viacerých splátkach, a to aj pokiaľ ide o poznanie ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) na plnenie príslušného spotrebiteľského úveru vo viacerých splátkach, keďže táto ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) predstavuje celkové náklady spotrebiteľa na príslušný spotrebiteľský úver. Takýmto klamlivým opomenutím voči spotrebiteľovi spoločnosť V. - žalovaný zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a následnej dohody o plnení v splátkach, ktoré by inak neurobil, pretože môže byť uvedený do omylu vo vzťahu k výhodnosti poskytnutého úveru. Preto Banková rada Národnej banky Slovenska potvrdila prvostupňové rozhodnutie Národnej banky Slovenska, útvaru dohľadu nad finančným trhom č. R-XXXXX/XXXX-X zo dňa 23.11.2015, ktorým uložila spoločnosti V., teda žalovanému, predbežným opatrením povinnosť zdržať sa používania nekalej obchodnej praktiky spočívajúcej v tom, že so spotrebiteľom je súčasne alebo v bezprostrednej časovej následnosti uzatváraná zmluva o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorazovo a dohoda o splátkach toho istého úveru.

8. Podľa § 7 ods. 1, 4, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie. Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1. Používanie nekalých obchodných praktík sa zakazuje aj v súvislosti s plnením záväzku spotrebiteľa vrátane vymáhania pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy.

9. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Predložené právne úkony (zmluva o úvere a dohoda o plnení v splátkach), na základe ktorých žalobca uplatňuje svoje právo, sú výsledkom nekalej obchodnej praktiky, a preto sú zároveň pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

11. V prípade neplatnej zmluvy vzniká žalobcovi voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bezodôvodné obohatenie žalovaného spočíva v prevzatej sume peňažných prostriedkov 500,- Eur. Správne preto súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 500 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.10.2015 do zaplataenia.

12. Vo vzťahu k námietke odvolateľa o neexistencii nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že zmluva o úvere nebola nikdy vyhlásená za neplatnú, odvolací súd uvádza, že bezdôvodné obohatenie podľa záveru súdu prvej inštancie nastalo v tomto prípade najmä z dôvodu uplatnenia sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, ktorá sankcia sa uplatní z dôvodu rozporu zmluvy o úvere so zákonom obdobne ako v prípade neplatnosti, ktorá je tiež následkom vadnosti právneho úkonu, pričom tento rozpor ako vada úkonu, ktorá existovala od počiatku úkonu, nemusí byť konštatovaný výrokom rozsudku, ale musí byť zistený ako predbežná otázka vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu a žalovanému vydaniu plnenia.

13. Žalovaným uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť.

14. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

15. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).